

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Τρίτος

Συνδρομή ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτησίαι — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὀδὸς Σταδίου, 6.

6 Μαρτίου 1877

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙΠΛΟΥ ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ ΒΩΒΟΥΡ

Συνίετα: ἰδίαι αἰλ. 129.

5

Τὰ χρυσορυχεῖα.

Ἄλλοκοτος θέα τῆς Βαλλαρᾶ. — Τεμάχιον χρυσοῦ 184, 000 φρ. ἐν τοῖς μεταλλείοις. — Φλέβες χρυσοῦ. — Φρέατα ἐντὸς τῆς ἄμμου. — Χρυσосуλλέκται κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς. — Διμὴν Γιλόγκ. — Δηώσεις ξένων λαγῶν.

23 Ἰουλίου. — Ἀναχωροῦμεν εἰς τὰ χρυσορυχεῖα, ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιόμετρα μακρὰν τῆς Μέλθουρ. Ὁ δρόμος ὁ φέρων εἰς τὰ πλούτη, τὸν ὁποῖον διέτρεξαν περὶ καὶ πολλάκις, χιλιάδες ἀνθρώπων ἀνυποδήτων, μόνα ἐφόδια ἔχόντων σκηνὴν καὶ σκαπάνην, καὶ δι' οὗ ἐπανήλθον ὀλίγον μετὰ ταῦτα φέροντες ἐπ' ὤμου σάκκου πλήρεις χρυσῆς ἄμμου, ὁ δρόμος, λέγω, αὐτὸς, εἰς τὸ τέλος οὐτινος τόσου χαρτοπαίεται εὔρον καὶ τῆς τύχης των τὸ τέλος, ἄλλοι δὲ δυστυχεῖς τὸ τῆς πτωχείας αὐτῶν, δὲν φέρει κεχαρμένας τὰς διαφόρους χρονολογίας τῆς αὐστραλικῆς ἱστορίας;

Σήμερον δὲ ὁδὸς σιδηρᾶ φέρει ἀπὸ Μέλθουρ εἰς Βαλλαρᾶ, καὶ ἐντὸς τεσσάρων ὥρων μεταβαίνει ἀπὸ τῆς ἐμπορικῆς εἰς τὴν χρυσοφόρον πόλιν. Διετρέξαμεν λοιπὸν μετὰ πολλῆς ταχύτητος τὰ περὶ τὴν Μέλθουρ εὐφορα καὶ χλοερὰ πεδία καὶ μετὰ ταῦτα τὰ δάση τῶν εὐκαλύπτων, τῶν ὁποίων διεταρᾶξαμεν τὴν ἡχώ. Διατρέχοντες δὲ αὐτόσε καὶ τοῦ ἀρχαίου δρόμου τὰς περιστροφάς. Οἱ συνοδοιπῆροι διηγοῦνται ὅτι τὸ πρῶτον χρυσοῦν τεμάχιον ἀνεκαλύφθη τὴν 10 Ἰουλίου 1831 ἐντὸς βυακίου ἐκ τοῦ Αἰθίοπος, ἕτερον δὲ τὴν 20 Ἰουλίου εἰς τὸ ὄρος Ἀλεξάνδρου καὶ τρίτον εἰς Βαλλαρᾶ τὴν 8 Σεπτεμβρίου.

Συνέβρευσαν δὲ ἐντὸς μὲν μηνὸς εἴκοσι χιλιάδες χρυσορύχων, ἐντὸς δὲ ἕτους ἑκατὸν πέντε χιλιάδες εἰς τοὺς μακαρίους ἐκείνους λόφους, πρὸς τοὺς ὁποίους ἦρκε νὰ τείνωσι τὰς χεῖρας ἵνα συνάξωσι θησαυροὺς.

Ἄλλ' αἶφνης, ἐνῶ ἐπροχωροῦμεν, ἡ ὄψις τῆς πρὸ ἡμῶν φύσεως ἠλλοιωθῆ ἢ μεγάλη σκιά τῶν δασῶν ἐφάνη διαλυθεῖσα ὡς ὑπὸ κεραυνοῦ ἢ χλόη τῶν πεδιάδων ἐμαράνθη, τὰ μέγιστα στελέχη τῶν δένδρων καταβλήθη ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ ἀνθρώπου διεσκορπίσθησαν ἐν ἀταξίᾳ

καὶ ἔκειντο ἐπὶ ἐδάφους ἀνεστραμμένον. Ἡ πεδιάς ἦτο ἀνεσκαμμένη, βεβασανισμένη, ἦτο ἄλλος δαιδαλος ἐργασιῶν, χάος τρομερῶν ἀνασκαφῶν καὶ μεταξὺ τῶν τεραστίων τούτων ἔργων μεγάλοι σωλῆνες ἐξηρῶντο καπνὸν, ἐσήμαινον κώδωνες, ἐπατάγουν τροχοὶ σιδηροί, γιγάντιαι ἀντλῖαι ἀπέπτυν βορβορώδη ὕδατα καὶ μυρμηκία ἀνθρώπων συνεκροτεῖτο. Ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Βαλλαρᾶ. Ἡ ἀναζήτησις χρυσοῦ μετέβαλε τὴν ὄψιν τῆς κοιλάδος εἰς ὄψιν σατανικὴν. Οὐδὲν δύναται τι ἄλλο νὰ προσβάλη, κατ' ἐμὲ, ζωηρότερον τὴν φαντασίαν ἐκείνου ὅς τις οὐδέποτε ἐφαντάσθη τί ἰσχύει νὰ κατορθώσῃ ὁ ἀναζητῶν χρυσοῦν ἐντὸς τῶν σπλάγγων τῆς γῆς. Εἰς τὴν Βαλλαρᾶ κατὰ πρῶτον πτωχὸς τις ἐργάτης ἠσθάνθη τὴν σκαπάνην του συγκρουομένην εἰς σκληρὸν ὄγκον ἦτο δὲ ὁ ὄγκος τεμάχιον χρυσοῦ ζυγίζον 2,600 οὐγγιῶν καὶ 2,600 φράγκων ἀξίαν ἔχον. Εἰς ταύτην τὴν κοιλάδα καὶ εἰς τούτους τοὺς λόφους οἱ ἄνθρωποι ἐσύναξαν χρυσοῦν ἰσάξιον πρὸς τέσσαρας χιλιάδας ἑκατομμυρίων φράγκων.

Ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐδλεπες ἐνταῦθα ἀπέραντον πεδῖον, καὶ σήμερον ἔτι τὰ προάστεια σύγκεινται ἐκ διεσπαρμένων σκηνῶν, εἰς ἃς καταλύουσιν οἱ τελευταῖον ἐρχόμενοι. Ἡ κυρίως ὄμως λεγομένη πόλις εἶναι πιστὴ εἰκὼν τῆς Μέλθουρ, δεκατριῶν μὲν ἢ δεκατεσσάρων ἑτῶν ὑπαρξίν ἔχουσα, τριάκοντα δὲ χιλιάδας ψυχῶν ἐμπεριλαμβάνουσα. Αἱ σκηναὶ εἶναι ὠραῖαι καθὼς καὶ αἱ ὁδοί, εἰς τὰς ὁποίας τὴν μὲν ἡμέραν κυλῖονται ἄμαξι, τὴν δὲ νύκτα ἀστράπτει τὸ φωταέριον. Εἶναι δὲ πλήρεις λεσχῶν, θεάτρων, βιβλιοθηκῶν καὶ τραπεζιτικῶν καταστημάτων. Ὁ χρυσορύχος, ἅμα πλουτισθεὶς, περιφέρεται ἡσύχως χωρὶς πολυκανα καὶ χωρὶς φόβον νυκτερινῶν προσβολῶν, οὐδὲ συμβαίνουσι πλέον περὶ τὰς τραπέζας τοῦ παιγνιδίου αἱματηραὶ σκηναί. Ποῦ καὶ ποῦ πολυάριθμοι σωροὶ ἀνθρώπων ἀναβαίνουν ἀπὸ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς κάθυγροι καὶ βρωμεροὶ ὅπως γευθῶσι. Καὶ οὗτοι εἶναι οἱ χρυσορύχοι τοὺς ὁποίους μεταχειρίζονται αἱ μεγάλαι ἐταιρίαι. Κατεσκευάσθησαν δὲ ὅλαι αἱ οἰκίαι ὅσον ἔνεστι πλησιέστερον εἰς τὴν χρυσοφόρον γῆν. Ἀλλὰ δὲν θ' ἀπορήσω ἐὰν ἀνασκαφῇ μετ' ὀλίγον ὀλόκληρος ἢ πόλις, ἵνα ἀνευρεθῶσι πολυάριθμοι φλέβες τοῦ χρυσοῦ ἐπὶ

τοῦ ὁποίου σήμερον κείται· καὶ τότε ὁ χρυσὸς, ἀφ' οὗ ἔγενεν ἡ αἰτία τῆς γεννήσεως, θά γίνῃ καὶ ἡ αἰτία τοῦ θανάτου τῆς.

“Ολοὶ ἐνταῦθα διηγοῦνται τὴν διαφορὰν τῆς πόλεως πρὸ δέκα ἐτῶν, ὅτε ὁ παροξυσμὸς τοῦ χρυσοῦ ἦτο εἰς τὴν ἀκμὴν του, καὶ ὅλοι οἱ χρυσοῦχοι, ὅσοι μετέπειτα διεσκορπίσθησαν εἰς ἄλλα ἀναρίθμητα μεταλλεῖα, ἦσαν συγκεντρωμένοι ἐνταῦθα. Τὰ τεμάχια τοῦ χρυσοῦ εὐρίσκοντο τότε ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἀναμεμιγμένα μὲ πετράδια, τὰ ὁποῖα ἔπλυνον εἰς τὰ ρυάκια. Σῶροι ἀνθρώπων, μόλις κινθάνοντες τὴν ἀνάκλυψιν νέων θησαυρῶν, ἔτρεχον ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην κοιλάδα, καὶ ἕκαστος κρατῶν εἰς μὲν τὴν μίαν χεῖρα πολυάννον, εἰς δὲ τὴν ἄλλην σκαπάνην ἔτρεχε νὰ συνάξῃ χρυσὴν κόνιν. Πολλοὶ δὲ πρὸ τοῦ προγεύματός των, τὸ ὁποῖον ἐπιμάχο φράγκα ἑκατὸν, ἐκέρδαινον 700 ἕως 800.

Σκυτοτόμος τις μοὶ διηγήθη ὅτι καθ' ἑκάστην ἡμέραν κατεγίνετο εἰς ἀνασκαφὴν τῆς γῆς καὶ συλλογὴν χρυσοῦ, κερδαίνων οὕτω τριακόσια ἢ τετρακόσια φράγκα ἐντός τινων ὥρῶν. Μετὰ ταῦτα κατεσκεύαζεν ὑποδήματα καὶ τὰ ἐκρέμα ἐπὶ δοκοῦ πρὸ τῆς σκηνῆς του. Μετ' ὀλίγον ἤρχοντο πλῆθος χρυσοῦρχων, φορτωμένοι μὲν χρυσὸν ἀλλὰ ἀνυπόδητοι, καὶ τὰ ὑποδήματα ἐπωλοῦντο ἐπὶ δημοπρασίας· ἕκαστος ἀνέσυρεν ἀπὸ τὴν ζώνην του ἄμμον χρυσοῦ καὶ τετρακόσια ἢ πεντακόσια φράγκα ἐπηύξανον τὸν θησαυρὸν τοῦ εὐτυχοῦς ἐργάτου ἀντὶ ἐνὸς μόνο ζεύγους ὑποδημάτων. Τὸ δὲ ἐσπέρας, οἱ ἔχοντες θερμότεραν τὴν κεφαλὴν, συνήρχοντο ὑπὸ τινε σκηνῆν ἢ ὅπισθεν σανίδων κερφομένων ἀτάκτως, καὶ ἐκεῖ πλισίον ὠχροῦ φωτὸς ἔπαιζον φρενητιῶντες χαρτία. Ἀντὶ δὲ νομίσματος μετεχειρίζοντο τὴν πρὸ μικροῦ πλουθίσαν κόνιν. Οἱ παίζοντες ἔρριπτον αὐτὴν ἐν ἀφθονίᾳ, καὶ οἱ εὐτυχεῖς συνήγον ἐν μιᾷ νυκτὶ τὸν καρπὸν πολλῶν ὥρῶν ἐργασίας.

Οἱ φρονιμώτεροι, οἱ πλουτίσαντες τὴν προτεραίαν, ἐκρυπτον τὰς χιλιάδας τῶν φράγκων αὐτῶν εἰς τὰς ζώνας καὶ μετέβαινον ἀθρόβως εἰς στενὴν τινε σκηνὴν ἵνα κατακλιθῶσι κατὰ τινε γωνίαν τῆς κοιλάδος, δηλαδή, εἰς κύριος πεντακοσίων χιλιάδων νὰ κλίνῃ τὴν κεφαλὴν ὑπὸ σκηνὴν ἐν μέσῳ λάσπης. Πολλάκις δὲ διενευκτέρευσαν ἄγρυπνοι, ἔχοντες τὸν δάκτυλον εἰς τὴν ἐστίαν πολυάννου καὶ πυροβολοῦντες κατὰ κλεπτῶν.

Ἐπειδὴ εὐρίσκομαι μετὰ πολλῶν οἴτινες, ζήσαντες ἐνταῦθα ἐπὶ μακρὰ ἔτη τὸν πολυτάραχον τοῦτον βίον, μὲ δεικνύουσι τὰς κοιτίδας τῶν ρυάκων εἰς τὰς ὁποίας ἀνεκάλυψαν πλουσιώτατον χρυσὸν, νομίζω, ἀκούων αὐτοὺς, ὅτι βλέπω ὅλας τὰς περιπετείας, τὰς συγκινήσεις, τὰς ὁρμὰς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ὁ χρυσὸς ἔχει τι γοητευτικὸν, τὸ ὁποῖον δίδει νὰ ἐννοήσῃς τὰς ἀτα-

ξίας καὶ τὰς αἵματηρὰς σκηνὰς ἐκείνων, οἴτινες ὡς μεθύοντες ἔτρεχον νὰ συνάξωσι θησαυροῦς.

Τὸ πρῶτον πρᾶγμα τὸ ὁποῖον μοὶ ἔδειξαν εἰς Βαλλαρὰ ἦτο ὄγκος χρυσοῦ εὐρεθεῖς ἐσχάτως ὑπὸ ἀπλοῦ τινος χρυσοῦρχου καὶ ἀγορασθεῖς ὑπὸ τραπεζίτου φιλοξενήσαντος ἡμᾶς μετὰ πολλῆς καθαρῶν 1840 οὐγγίας, ἦτοι ἑκατὸν ὀγδοήκοντα τέσσαρας χιλιάδων φράγκων. Εἶναι ἀνώμαλον καὶ εἰς τὸ στρογγύλον αὐτοῦ σχῆμα φαίνονται οἱ κτύποι τῆς σκαπάνης τοῦ ἀνακάλυψαντος αὐτὸ εὐτυχοῦς θνητοῦ. Φυλάττεται δὲ ἡ σκαπάνη αὕτη εὐλαβῶς ὡς ἄλλο τρόπαιον, ὡς τὰ ξίφη τὰ δοξασθέντα ἐν πολέμοις. Εἶναι λοιπὸν δυνατὸν νὰ φαντασθῆς ὅτι ὁ εὐτυχὴς οὗτος ἀνθρωπος πένεται σήμερον; Ἐντό; τινων μνηῶν ἔπαιξε καὶ ἔχασεν ὅ,τι ἐκέρδησε. Διὸ ἐργάζεται ὑπομίσθιος μιᾶς ἐταιρίας καὶ ὅ,τι εὐρίσκει δὲν ἀνήκει πλέον εἰς αὐτόν.

Εἰς τὸ κατὰσθημα τῆς ἐταιρίας ταύτης εἶδομεν σάκκους πλήρεις χρυσοῦ ἄμμου, τὴν ὁποῖαν μετέθετον εἰς κιβώτια. Ἄλλοι ἀνέλυον χρυσὸν ἐπὶ περιφλεγῶς πυρὸς καὶ κάθιδροι, ἐνώπιον ἀγγείων μεστῶν ζέοντος χρυσοῦ, συνήγον διὰ κοχλιαρίων τὸν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἀνάβατον ἀφρόν. Ἄλλοι πάλιν μετεβίβαζον ἀπὸ πλάστιγγος εἰς πλάστιγγα ὄγκους πολυτίμους σχήματος ἐπιμήκους, ἢ καὶ, ὡς οἱ παρ' ἡμῖν ἐργάται οἱ μεταβιβάζοντες πρὸς ἀλλήλους κεραμιδία, ἔρριπτον ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον τεμάχια, ἔχοντα ἀξίαν 12 ἢ 25 χιλιάδων φράγκων ἕκαστον.

Πρὸ τῆς νυκτὸς ἐπεσκεψθῆμεν καὶ αὖθις τὴν κινεζικὴν πόλιν, τῆς ὁποίας ἡ ἀνυπόφορος δυσωδία ἀπέπνιγεν ἡμᾶς κατὰ πρῶτον· ἀλλ' ἡ θέα αὐτῆς εἶναι περιεργοτάτη· διότι οἱ Κινέζοι, ἐνδεδυμένοι εὐρωπαϊστὶ, ὁμοιάζουσι πρὸς πίθηκας φοροῦντες ἱμάτια ἀνθρώπων· κομψεύονται ὡς νέοι, καπνίζουσι σιγάρα καὶ ἐκπέμπουσι φωνὰς ὀξείας. Ἐχουσι δὲ καὶ αὐτοὶ χρηματικὰς τραπέζας, μὲ σημαίας ἐρυθρὰς, ὅπου ἐρχόμενοι καθ' ἐσπέραν ἀποθέτουσι πᾶν ὅ,τι ἀνεκάλυψαν εἰς γῆν εἰκοσάκις ἀνατραπέισαν· καὶ οὗτοι εἶναι οἱ ῥακοσουλέκται τῶν χρυσοῦρχῶν.

Ἀπόψε ἐδόθη θεατρικὴ παράστασις, ἡ τῶν Πειρατῶν τῶν πεδιάδων. Ἡ αἴθουσα ἦτο πλήρης μεταλλευτῶν ἀναβαινόντων ἐκ τῶν ὑπογείων καὶ φερόντων ἐνδυμα ἐργάτου. Περιέρχον τῶντι ἀκροατήριον, συγκείμενον ἐξ ἐργατῶν φερόντων μεγάλα ὑποδήματα καὶ ὑποκάμισα κόκκινα, καὶ χειροκροτούντων κινωδῶς παιδίον, ἦτοι νέαν καὶ ὠραίαν Ἰταλίδα, τῆς ὁποίας ἡ συστολὴ ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὴν τόλμην τῶν ἀγριοπροσώπων θεατῶν.

24 Ἰουλίου.—Ἀναχωροῦμεν ἐνωρὶς μετὰ πολλῶν μηχανικῶν καὶ μεγάλων ἰδιοκτητῶν, ἵνα ἴδωμεν μετ' αὐτῶν τὰ διάφορα εἶδη τῆς ἐκμεταλλεύσεως, ἦτοι τὴν ἐργασίαν εἰς τὰς φλέβας

τοῦ χαλαζίου καὶ τὴν ἐργασίαν τῶν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς.

Μέγας λόφος ἐπίκειται καλούμενος Μέλας, ἃν καὶ εἶναι κατάλευκος. Ἄφ' οὗ ἀνέβημεν εἰς αὐτὸν ἐπιλησιάσαμεν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν στοῶν, αἵτινες τὸν διαχωρίζουσι ἐσωτερικῶς, καὶ ἔκαστος ἡμῶν, φέρων λαμπράδα ἀνημμένην, βαδίζει καθῆψ ἐντὸς ἀτμοσφαιράς ὑγράς καὶ πνιγνῆρας. Κατακυλιόμεθα εἰς μεγάλα βάρη, τὸν πόδα ἔχοντες ἐντὸς θηλιάς σχοινοῦ καὶ μικρὸν κατὰ μικρὸν συνειθίζομεν εἰς τὸ σκότος τῆς ἀβύσσου. Νομίζω ὅτι εὐρίσκομαι εἰς τὸν ἄδην. Τὸ σκότος, ἡ ὁσμὴ τῆς πυρίτιδος, αἱ ἐκρήξεις τοῦ μεταλλείου, οἱ ἡμίγυμνοι, κἀθιδροὶ καὶ κεκυφότες ἐργάται οἱ κόπτοντες τὸν βράχον, ὅλα ταῦτα μὲ καταπλήττουσιν ἐνταῦθα βεβαίως εἶναι ἡ κόλασις, ἡ κόλασις ὅμως τῶν πλουσίων. Ὁ χρυσοῦς σπινθηροβόλει καὶ αἱ φλέβες αὐτοῦ, προσκεκολλημένα εἰς τὸν χαλαζίαν, διασκορπίζονται ὑπὸ τῆς πυρίτιδος. Τὴν ὥραν ἐκείνην ἀνεκάλυψαν φλέβαν, τῆς ὁποίας παρακολουθοῦσι τὴν συνέχειαν· ὁ ὄγκος αὐτῆς εἶναι παικίλος, διότι ποτὲ μὲν ἔχει ἄξιαν πεντακοσίων φράγκων, ποτὲ δὲ εἰκοσιπέντε χιλιάδων· ἀλλ' ἡ διεύθυνσις μένει πάντοτε ἡ αὐτὴ, παρακολουθοῦσα τὸν μαγνητικὸν μεσημβρινὸν καὶ εἰσχωροῦσα εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς γῆς, σχεδὸν πάντοτε κλίσειν ἔχουσα ἕνδεκα βαθμῶν.

Παρατηρήσαμεν δὲ πάντοτε μετὰ πολλῆς προσοχῆς ὅλας ταύτας τὰς χρυσᾶς φλέβας, τῶν ὁποίων ἡ πλουσιωτέρα, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ μηχανικοῦ, ἔδιδε χρυσοῦν οὐτινος ἕκαστος τόνος παρῆγε εἰκοσιδύο χιλιάδας πεντακόσια φράγκα· πρᾶγμα ἀνήκουστον, διὸ καὶ ἡ φυσιογνωμία ὅλων ἦτο φαιδροτάτη. Οἱ ἐργάται ἐκεῖ ἦσαν πολλοὶ καὶ ἐσύναζον καὶ τὸ ἐλάχιστον μόριον. Ὅτε δὲ ἤρχοντο μικραὶ ἄμαξαι, ἀπετίθετο εἰς αὐτὰς ὁ χαλαζίας κεκομμένος εἰς μικρὰ τεμάχια, καὶ μετὰ ταῦτα αἱ ἄμαξαι ἀνεχώρουν μέχρι τῆς ὀπῆς. Τοιαύτη εἶναι ἡ πρώτη ἐργασία· αἱ ἄμαξαι φθάνουσι πανταχόθεν εἰς μέρος κεντρικὸν ὑπὸ μέγα ξύλινον στέγασμα καὶ ῥίπτουσι τὰ πετράδια, τὴν λάσπην, τὸν χαλαζίαν καὶ τὸν χρυσοῦν ἀνακατωμένα εἰς σωροὺς, ὅπως κατεργασθῶσι καὶ μεταβληθῶσιν εἰς χρυσοῦν καθαρὸν.

Τὸ μεταλλεῖον τοῦ Μέλανος λόφου εἶναι, ὡς μᾶς εἶπον, ἐκ τῶν σημαντικωτάτων τῆς Αὐστραλίας· γίνεται δὲ πᾶσα ἡ ἐργασία μετὰ τοσαύτης γαχύτητος, ὥστε εἶδομεν ἕν μέτρον κυβικὸν χρυσοῦ χαλαζίου ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐξερράγη, μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ὁ χρυσοῦς ἀπεχωρίσθη ἐξ ὀλοκλήρου ἀπὸ τὰς ἄλλας ὕλας ἐντὸς τῶν ὁποίων ἔκειτο.

Τὸ μέγα ξύλινον στέγασμα σκεπάζει τὰς ἀτμοκινήτους μηχανὰς τὰς συντριβούσας τὸν χαλαζίαν· ἐπὶ τούτῳ ἐξήκοντα σιδηρὰ κοπανιστήρια, ὧν ἕκαστον ἔχει βάρος χιλίων χιλιogram-

μων, κινοῦνται ὑπὸ ἀτμοκινήτου μηχανῆς ἀνυψούσης αὐτὰ τρεῖς πόδας καὶ καταρρίπτουσης ἐξήκοντάκις καὶ ἐβδομηκοντάκις τὸ λεπτόν. Μετὰ τὴν πρώτην δὲ ταύτην ἐργασίαν γίνονται καὶ πολλαὶ ἄλλαι, ἕως οὗ, ἀναμιγνυομένου ὑδραργύρου, φθάνουσιν εἰς τὴν περιπόθητον στιγμὴν τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ χρυσοῦ. Τὸ πῦρ χρησιμεύει ἐκ νέου εἰς τὴν διαχώρισιν τοῦ πολυτίμου μετάλλου καὶ ἀπὸ τῆς τελευταίας ξένης ὕλης, ὃ δὲ χρυσοῦς μένει μόνος εἰς τὸν πυθμένα μεγάλου ἀγγείου. Ὡ μακάριον ἀγγεῖον! Ἡ ὅσα ἑκατομμύρια ἐς ἐπέσεκέθησαν! Ἐκ τούτου μόνου τοῦ λόφου ἐξήχθησαν μέχρι τῆς σήμερον πλέον τῶν εἰκοσιδύο ἑκατομμυρίων φράγκων· καὶ ὅμως τοσαύτη ἔκτασις μένει εἰσέτι ἀκαλλιέργητος, ὥστε ἡ ἐκμεταλλεύουσα αὐτὰ ἑταιρεία δύναται νὰ φθάσῃ μέχρις ἀντιπόδων, πληρώνουσα κατ' ἔτος εἰς τὴν κυβέρνησιν 750 φράγκα μόνον! μετ' ὀλίγον δὲ οὐδεὶς φόρος θὰ ὑπάρχῃ ἐπὶ τῶν μεταλλείων!

Τοιαῦται καὶ πολλαὶ ἄλλαι σημειώσεις μοι ἐδόθησαν ὑπὸ τῶν μηχανικῶν, ἐνῶ ἡ κεφαλὴ μου κατεθρομβεῖτο ὑπὸ τοῦ τρομεροῦ κρότου τῶν ἐπὶ χαλαζίου πιπτόντων ἐξήκοντα χιλιάδων σιδηρῶν χιλιogramμων, ἧτοι ἐκ τριῶν χιλιάδων ἐξικοσίων τρομερῶν κτύπων ἀνά λεπτόν τῆς ὥρας, ἐνῶ οἱ ὀφθαλμοί μου ἐθαύμαζον τὰς λαμπρὰς ἀντανακλάσεις τοῦ χρυσοῦ ὅστις ἐξήγετο ἐκ τοῦ βορβοῦρου.

Ἡ ἀναζήτησις τοῦ χρυσοῦ ἐντὸς τοῦ χαλαζίου εἶναι πολυεξοδωτέρα πασῶν τῶν λοιπῶν, ἀλλὰ καὶ ἀσφαλεστέρα. Ὅταν ἄπαξ ἀνκαλυφθῇ τις φλεβὴ ἐπὶ κορυφῆς πετρώδους λόφου, ὃ μεταλλευτῆς δύναται νὰ παρακολουθήσῃ αὐτὴν ἀδιστακτικῶς. Οἱ σοφοὶ διίσχυρίζονται ὅτι ὁ χρυσοῦς οὗτος ἐδημιουργήθη πολὺ μετὰ τοὺς βράχους τοὺς περιέχοντας αὐτὸν, κατὰ τινὰς τῶν σπασμῶν οἵτινες, κατὰ τὴν ἱστορίαν τῶν γεωλογικῶν ἀντροπῶν, διετάραξαν τοὺς προϋπάρχοντας βράχους. Τοῦ φλοιοῦ τοῦ κόσμου ἀναστατωθέντος τότε, θὰ ἔγιναν σχισμάδες καὶ δι' αὐτῶν θὰ ἀπερρίφθησαν μικραὶ ποσότητες μετάλλου, αἵτινες θὰ ἀνελθόντο εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἡμέτερου πλανήτου, καὶ μετὰ ταῦτα θὰ ἐσβέσθη ὁ ὑπόγειος κλίβανος. Τὰ ἐλαφρὰ ρεύματα τῶν ἀτμῶν τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ χρυσοῦ, τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ σιδήρου, θὰ κατευνάσθησαν τότε καὶ ἡ σύμπηξις θὰ ἔκλεισε διὰ παντὸς θησαυροὺς εἰς τὰ σκληρότερα μέρη τῶν βράχων. Τὴν ὥραν ταύτην θὰ ἐκμεταλλεύωνται εἰς τὴν Αὐστραλίαν 2,029 φλέβες καλῶς διακεκριμέναι· κατέχουσι δὲ ἐπιφάνειαν γῆς πλέον τῶν 2,036 τετραγώνων χιλιόμετρων. Κατὰ δὲ τὰς τελευταίας ἀπογραφὰς ἕκαστος τόνος ἐκ τῶν 3,110,328 χαλαζίου, ἀποφέρει 64 φράγκα καὶ 25 ἑκατοστά χρυσοῦ. Καὶ τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ μέσος ὄρος κατὰ τὰ τελευταῖα ἑπτὰ ἔτη ἀπὸ τοῦ 1859 μέ-

χρη τοῦ 1865. Ἐν τῶν μεταλλείων τούτων ἔδωκεν ἐπὶ ἓνα μῆνα εἰς τοὺς μετόχους 15,000,000 φράγκων εἰς προῖον, 530,000 εἰς ἔξοδα, καὶ κέρδος καθαρὸν 44,420,000.

Ἐδυνάμην νὰ δώσω καὶ ἄλλας παρομοίας λεπτομερείας περὶ τίνος φρέατος, τὸ ὅποιον ἐπὶ ἑπτὰ μῆνας ἔδιδε διαρκῶς 200,000 φράγκων καθ' ἡμέραν καὶ ἕτερον ὅπου ὁ τόνος ἀπέφεραν 44,000 φράγκων καὶ πολλὰ ἄλλα τοιαῦτα ἔδυνάμην νὰ διηγήθῃ περὶ μεταλλείων, ἅτινα ἐν τὸς τινῶν ἡμερῶν ἀνέδειξαν μυριοπλούτους. Ἀλλὰ καὶ πόσοι ἄλλοι ἐκμεταλλεῦνται δὲν κατῴρθωσαν οὔτε ἐλάχιστον τεμάχιον χρυσοῦ νὰ ἀνακαλύψωσιν, ἀφ' οὗ ἔσκαψαν πεντακοσίων καὶ ἑξακοσίων ποδῶν βάθος εἰς βράχον, δαπανήσαντες τετρακοσίας καὶ πεντακοσίας χιλιάδας φράγκων καὶ κταστραφέντες ἐκεῖ ὅπου ἄλλοι ἔγιναν ἑκατομμυριοῦχοι!

Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τοῦ πλήρους χρυσοῦ Μέλανος ὄρους ἤλθομεν εἰς τὸ ἀμυῶδες ἔδαφος τὸ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Βαλλαρᾶ, ἐν τῷ μέσῳ ἀπιστεύτου δαιδάλου τεχνητῶν βουνῶν, προσφάτων κοιλάδων καὶ ἀνεστραμμένων γαιῶν, καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ μεταλλεῖον τὸ καλούμενον Ἀλβιάννα, ἐνώπιον χάους δι' οὗ ἐξήρχοντο θερμοὶ καὶ νοσῶδες ἀπμοί. Μηχανὴ κεκαλυμμένη ὑπὸ σανίδων ἀνέσυρε μετὰ ταχύτητος καὶ μετὰ τρομεροῦ κρότου ἀπέραντον ἄλυσιν ἀναβιάζουσιν, ἀπὸ τοῦ πυθμένος τοῦ φρέατος καὶ ἀποθέτουσαν εἰς τὸ στόμιον αὐτοῦ, μεγάλους σιδηροῦς κάδους πλήρεις κιτρινῆς λάσπης. Ἐπειδὴ εἴχομεν μάθει ἤδη ὅτι τὰ μεταλλεῖα τοῦ χρυσοῦ εἶναι τὰ πλέον ἀκάθαρτα μέρη τοῦ κόσμου, ἐφορέσαμεν εὐχαρίστως ὑποδήματα καὶ ὀλόκληρον ἐνδυμασίαν μεταλλευτῶν, ἃν καὶ αὐτὰ ἀναπέμπουσι δυσωδιᾶν δέκα βήματα μακρὰν, καὶ εὐθὺς βαλόντες τὸν πόδα εἰς σιδηροῦν κλοιὸν, ἐναγκαλιζόμεθα τὴν ἄλυσιν καὶ διὰ μιᾶς καταβαίνομεν εἰς τριακοσίων ποδῶν βάθος, ὡς ἂν ἐρρίπτετο ἐλαφρά τις δέσμη ἀπὸ τοῦ ὕψους πέμπτης ὀροφῆς· τοσοῦτον δὲ δυσάρεστος εἶναι ἡ καταβίβασις αὕτη, ὡς ἂν ἐρρίπτετο εἰς τὸ στήθος σου κάδος ὕδατος ζέοντος. Εἰς τὸν πυθμὲν τῆς ἀβύσσου ταύτης ἡ θερμότης σὲ πνίγει, ρεύματα καυστικὰ ἀνέμου περιφέρονται πανταχοῦ εἰς τὰς στοᾶς, αἱ ὁποῖαι ἀνοίγονται εἰς διάφορα μέρη ὡς ἂν ἀναριθμητοὶ λαγωοὶ νὰ εἶχον σκάφει ἐλικοειδῶς ἀναριθμήτους διόδους. Τὸ ὕδωρ ἀναβαίνει μέχρι γόνατος καὶ οἱ πόδες ἡμῶν βυθίζονται εἰς λάσπην κολλητικὴν, βαδίζομεν κεκυρτότες καὶ πολλὰκις τετραποδιῆτι, κρατοῦντες νῦν μὲν εἰς τὰς χεῖρας, νῦν δὲ δεμένην εἰς τοὺς πῆλους μας λαμπάδα ἀναλυομένην καὶ σθενυμένην ἐνίοτε, ὅτε καὶ κτυποῦμεν τὴν κεφαλὴν εἰς τὰ ἐξέχοντα μέρη τῶν βράχων. Τὸν πόδα ἔχοντες πάντοτε ἐντὸς τοῦ σχοινίου κλοιοῦ, ὅστις τυλίσσεται καὶ ἐκτυλίσσεται διὰ τροχαλίας,

ἀναβαίνομεν καὶ καταβαίνομεν διὰ μικρῶν καὶ στενῶν φρεάτων, καὶ ἐπὶ δύο σχεδὸν ὥρας διαβαίνομεν ὅλως ὕγροι διὰ τοῦ ἐλικοειδοῦς ἐκείνου λαβυρίνθου. Καὶ διαβαίνοντες βλέπομεν μετὰ θάμβους ὄγκους χρυσοῦ σπινθηροβολοῦντας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν, δεξιᾶ, ἀριστερᾶ, σεσωρευμένους ἐκεῖ ὑπὸ τῆς φύσεως. Θαυμάζων δὲ ἐβλεπον χρυσὴν βροχὴν, τὴν ὁποίαν κατέχεον οὕτως εἰπεῖν αἱ σκαπάναι τῶν μεταλλευτῶν, μικρὰς ἀμάξας τρεχούσας ἐπὶ σιδηρῶν δρόμων καὶ φερούσας τὴν χρυσὴν λάσπην εἰς μεγάλην κεντρικὴν στοᾶν, ὅπου ἵπποι ἔσυρον αὐτὴν μέχρι τοῦ φρέατος τῆς ἀπέραντου ἀλύσεως. Τὰ ταλαίπωρα αὐτὰ κτήνη, τὰ ἔλκοντα τὰς ἀμάξας τριακοσίους πόδας ὑπὸ τὴν γῆν, εἶναι καταδεδικασμένα νὰ ζῶσιν ἐν τῷ σκότει μὲχρι τέλους ζωῆς, καὶ ἀντιἵπποσασίου νὰ ἔχωσι φωλεάς. Φαίνεται δὲ ὅτι ὅτε κατεβίβασαν αὐτὰ διὰ τοῦ φρέατος τούτου, ἠναγκάσθησαν νὰ τὰ περιδέσωσιν ὡς λουάνικα, νὰ τὰ κρεμάσωσιν ὀρθὰ, νὰ τὰ προσηλώσωσιν εἰς τὴν ἄλυσιν καὶ νὰ τὰ καταβιβάσωσιν ὡς πάλλας μέχρι τοῦ πυθμένος.

N.

Ἐπιτετα συνέλεια.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΣΑΝΔΗ

[Βιογραφικὴ μελέτη.]

Σύνεσμα καὶ τίτλος: ἰδί σελ. 132.

Γ'.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἄρχεται ἡ τρίτη τοῦ βίου τῆς ἡμετέρας ἡρωίδος περίοδος, καὶ ἀπ' αὐτῆς χρονολογεῖται ἡ ἄνετος καὶ ἐν πάσῃ καλλιτεχνικῇ ἐλευθερίᾳ συγγραφικῇ ἀσχόλησις τῆς Σάνδης. Ἐλευθερίαν δὲ λέγοντες, ἀναγκαῖον νομίζομεν νὰ σημειώσωμεν εὐθὺς ἀμέσως, ὅτι ἐννοοῦμεν τὴν ἀπὸ πάσης ὕλικῆς μερίμνης ἀπαλλαγὴν. Καθότι ἡ Σάνδη εἶχεν ἤδη ἄφθονα τὰ βιωτικὰ μέσα, οὐδ' ὑπερρεῖοτο πλέον νὰ γράφῃ ὅπως ἀποζῆ. Πνευματικὴν ὁμως ἐλευθερίαν καὶ αὐτοτέλειαν δὲν φαίνονται πολλὴν ἐλέγχοντα τὰ πρῶτα τῆς περιόδου ταύτης ἔργα. Ἐμφαίνουσι δὲ τοῦναντίον τὴν θαθεῖαν ἐπίδρασιν, ἣν ἤσκησαν ἐπὶ τε τῶν φρονημάτων καὶ τῶν αἰσθημάτων τῆς μεγάλης γυναικὸς οὐ μόνον ὁ συζυγικός της βίος καὶ αἱ πρόσφατοι δυσάρεστοι περιπέτειαι τοῦ χωρισμοῦ τῆς, ἀλλὰ καὶ οἱ στενότεροι φίλοι, μεθ' ὧν εἶχε σχετισθῆ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ὡς ὁ δημοκράτης δικηγόρος Μιχαήλ, ὁ τῆς κοινοκτημοσύνης ἀπόστολος δημοσιογράφος Λερού, ὁ θεόσοφος ἐπαναστάτης Λαμενναὶ καὶ θραδύτερον ὁ μουσικὸς Σοπέν. Μετὰ τοῦ Λερού δὲ μάλιστα ἵδρυσεν ἀργότερον ἡ Σάνδη, ὅτε κατὰ τὸ ἔτος 1841 ἀπεχώρησε δυσάρεστηθεῖσα τῆς «Ἐπιθεωρήσεως τῶν δύο Κόσμων», ἴδιον περιοδικὸν σύγγραμμα, θραυχῶς ὁμως, τὴν Ἀνεξάρτητον Ἐπιθεωρήσιν (Revue Indépendante),¹ ὅπου καὶ

1. Ἄλλος τοῦ Λερού βιογράφος ὀνομάζει αὐτὴν Σύγχρονον Ἐπιθεωρήσιν (Revue Contemporaine), καὶ